

KÖZLEMÉNY
az ENSZ Faji Megkülönböztetés Elleni Bizottságának soros ülésével
kapcsolatban

Az **Egyesült Nemzetek Szervezetének Faji Megkülönböztetés Elleni Bizottsága** 2010. augusztus 9–10-i ülésén elemezte az emberi és kisebbségi jogok romániai helyzetét. A Bizottsághoz két, úgynevezett árnyékjelentés érkezett. Az egyiket három erdélyi magyar civil szervezet – a **Pro Regio Siculorum Egyesület**, a **Bolyai Kezdeményező Bizottság** és az **Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács** –, a másikat pedig a románok helyzetével foglalkozó **Romani Criss Egyesület** terjesztette be. A romániai magyar civil szervezetek képviselőit az ülésen **dr. Hantz Péter** és **Cunnold-Benkő Erika** látta el. A román kormányküldöttséget **Asztalos Csaba**, a romániai Országos Diszkriminációellenes Tanács elnöke vezette, szakértőként a román delegációban további két magyar tisztségviselő, **Markó Attila** kisebbségügyi államtitkár és **Szócs Domokos** is helyet kapott.

A Bizottság technikai üléssel kezdte a munkáját, majd meghallgatták a civil szervezetek beszámolóit. Ezt követően a Bizottság tagjai az előzetes országjelentés és a civil szervezetek által jelzett problémák mentén kérdéseket intéztek a román kormánydelegációhoz. A kérdések megvitatására augusztus 10-én délelőtt került sor.

A magyar civil szervezetek képviselői előadásukban **Székelyföld területi autonómiájának**, továbbá **a romániai magyar oktatásnak** a kérdéskörét érintették. Az európai kisebbségek helyzetének összehasonlítása után Cunnold-Benkő Erika Székelyföld specifikus gondjairól beszélt: mint vázolta, habár a lakosság 80%-a magyar nemzetiségű, a magyar nyelvnek nincs hivatalos státusa, nem használható a formális állami kommunikációban, és a hivatalos dokumentumok többsége csak román nyelven jelenik meg. Székelyföld infrastruktúrája, a régió alacsony állami támogatása miatt, elmarad az országos átlagtól, a munkanélküliség pedig átlag fölötti. A Pro Regio Siculorum Egyesület elnöke Székelyföld etnikai arányainak megváltoztatására irányuló törekvésekre, például a militarizálásra, az ortodox egyház térhódítására és Moldova Köztársaságbeli lakosok betelepítésének terveire is felhívta a figyelmet.

Hantz Péter az oktatási rendszerben tapasztalható diszkriminatív elemekről beszélt: a magyar etnikum alulreprezentáltsága már a középiskolában elkezdődik, részben azért, mert a magyar diákoknak a román nyelvet anyanyelvi szinten kell tanulniuk, és anyanyelvi szintű vizsgákat kell tenniük ebből a tárgyból. Említésre került a csángómagyar közösség oktatásának tarthatatlan helyzete is. A felsőoktatásról szólva a BKB alelnöke kifejtette: míg a magyar nemzetiség az ország lakosságának 6.6%-át teszi ki, a romániai felsőoktatásban tanuló diákok mindössze 1.6%-a tanulhat magyarul. Ez elsősorban annak tudható be, hogy több népszerű diszciplína (mezőgazdasági és állatorvos-tudományok, erdőszet, számos mérnöki szak) nem tanulható magyar nyelven. Megoldást az állami magyar egyetem visszaállítása, illetve a Sapientia–Erdélyi Magyar Tudományegyetem román állami támogatása jelenthetne. Hantz Péter kifejtette: ha az erdélyi magyar diákok ezreit továbbra is a magyar állam pénzén képezik, megfontolandó lenne, hogy a romániai magyarok adójuk egy részét a magyar államkasszába fizessék be. Végezetül a dél-tiroli példát fölhozva, ahol Olaszország és Ausztria közti ENSZ-

közvetítéssel valósult meg az autonómia, az ENSZ közbenjárását kérte Székelyföld területi autonómiájának megvalósítása érdekében.

A Bizottság tagjai számos, a magyar kisebbség helyzetét firtató kérdést intéztek a román kormányküldöttséghez. Az augusztus 10-i gyűlésen részt vevő Hantz Péter megítélése szerint a kormányküldöttség magyar tagjainak többsége hozzászólásában nem említette a magyar kisebbséget érintő kérdéseket. A magyar civil szervezetek delegációjának vezetője szerint Markó Attila egyetlen problémakört leszámítva a konkrétumok kerülésében és a román országimázs megőrzésében volt érdekelt.

A fórumon elhangzott kérdésekből ítélve a magyar civil szervezetek delegációjának tagjai arra számítanak, hogy az általuk fölvetett gondok egy része bekerül a Bizottság végleges jelentésébe.

Genf, 2010. augusztus 10.

Pro Regio Sicularum Egyesület
Bolyai Kezdeményező Bizottság
Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács